

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvolain, tieliikennelain ja rikoslain 23 luvun 9 ja 12 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ajoneuvolain, tieliikennelain ja rikoslain 23 luvun 9 ja 12 §:n muuttamisesta (HE 24/2015 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Eija Maunu, liikenne- ja viestintäministeriö
- yli-insinööri Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö
- finanssineuvos Asko Lindqvist, valtiovarainministeriö
- hallitussihteeri Kosti Honkanen, puolustusministeriö
- johtaja Hannu Ijäs, sosiaali- ja terveysministeriö
- poliisitarkastaja Matti Högman, Poliisihallitus
- insinöörimajuri Petteri Tuominen, Pääesikunta
- lakiasianpäällikkö Pekka Syrjänen, Valtiokonttori
- erityisasiantuntija Juhani Puurunen, Liikenteen turvallisuusvirasto
- tieliikennejohtaja Marko Sillanpää, Liikenteen turvallisuusvirasto
- lakimies Visa Kronbäck, Liikennevakuutuskeskus
- puheenjohtaja Sakari Kaikkonen, Ammattipätevyyskouluttajat ry
- johtava lakimies Pia Santavirta, Finanssialan Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Anna-Liisa Tarvainen, Liikenneturva
- toiminnanjohtaja Sampsa Lindberg, Liikenteen turvallisuuskouluttajat ry
- energia-asiamies Anssi Kainulainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- puheenjohtaja Sakari Mäkinen, MMAF Modified Motorcycle Association Finland
- neuvontalakimies Hanna-Liisa Hammaren, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- edunvalvontajohtaja Timo Mäki, Suomen Motoristit ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- Suomen Kuntaliitto
- Invalidiliitto ry

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ajoneuvolakia, tieliikennelakia ja rikoslakia.

Ehdotetuilla muutoksilla poistettaisiin päällekkäinen kansallinen sääntely Euroopan unionin asetusten kanssa, jotka koskevat kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen sekä niin sanottujen nelipyöräisten ja maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen tyyppihyväksyntää ja markkinavalvontaa. Lisäksi vahvistettaisiin lakimuutoksiin liittyvät kansalliset vaatimukset muiden kuin EU-tyyppihyväksyttävien ajoneuvojen osalta.

Lisäksi kansallisen liikkumavaran puitteissa laajennettaisiin nykyistä ajoneuvolain soveltamisalan ulkopuolelle rajattua vammaisen henkilön käyttöön tarkoitettujen liikkumisvälineiden ryhmää kattamaan käyttäjästä riippumatta kaikki hitaammat sähkömoottoreilla varustetut jalankulkua avustavat tai korvaavat liikkumisvälineet. Lisäksi kokonaan uutena ajoneuvoluokkana lisätäisiin nopeammat tieliikenteessä sallittavat kevyet ajoneuvot, kuten henkilökuljetin Segway ja erilaiset senioriskootterit, joissa saisi olla sähkömoottori.

Osana asetusten täytäntöönpanoa lailla vahvistettaisiin myös niiden täytäntöönpanon edellyttämät seuraamuksia koskevat säännökset. Samassa yhteydessä Liikenteen turvallisuusvirasto vahvistettaisiin myös kansalliseksi yhteyspisteeksi osana uusien ajoneuvojen katsastuksista ja teknisistä tienvarsitarkastuksista annettujen direktiivien täytäntöönpanoa.

Tieliikenteessä muihinkin kuin pelkästään vammaisen henkilön käyttöön sallittaviin jalankulkua avustaviin tai korvaaviin liikkumisvälineisiin sovellettaisiin jalankulkijan liikennesääntöjä, jos niitä kuljetetaan kävelynopeudella. Jos nopeus olisi kävelynopeutta suurempi, sovellettaisiin pyöräilijän liikennesääntöjä. Pyöräilijän liikennesääntöjä sovellettaisiin myös kevyisiin sähköajoneuvoihin. Kevyt sähköajoneuvo saisi kuitenkin käyttää myös jalkakäytävää kävelynopeudella.

Rikoslakiin sisältyvä moottorikäyttöisen ajoneuvon määritelmä päivitetäisiin vastaamaan ajoneuvolakia. Liikennejuopumusta moottorittomalla ajoneuvolla koskevan rangaistussäännöksen soveltamisalaa laajennettaisiin lisäämällä siihen moottorilla varustetut polkupyörät ja kevyet sähköajoneuvot. Säännöstä sovellettaisiin myös jalankulkua avustavaan tai korvaavaan liikkumisvälineeseen, jota kuljetetaan kävelynopeutta nopeammin.

Lakimuutokset toteuttavat hallitusohjelman tavoitetta sääntelyn sujuvoittamisesta ja hallinnollisen taakan keventämisestä.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden julkaisemisen jälkeen, mutta kuitenkin viimeistään vuoden 2016 alusta.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta pitää hyvänä, että esityksellä poistetaan kansallisten säännösten ja EU-asetusten päällekkäisyyttä sekä pyritään sääntelyn sujuvoittamiseen ja hallinnollisen taakan keventämiseen. On

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

hyvä, että pyritään joustavaan lainsäädäntöön, joka mahdollistaa uusien teknisten laitteiden ja ratkaisujen käyttöönottoa. Tulevaisuusvaliokunnan julkaisussa 6/2013 "Suomen sata uutta mahdollisuutta: radikaalit teknologiset ratkaisut" henkilökohtaisia yksi- ja kaksipyöräisiä henkilö- ja tavarakuljettimia pidettiin yhtenä tulevaisuuden lupaavista teknologisista ratkaisuista. Lainsäädännön tuleekin mahdollistaa uusien vaihtoehtoisten kulkumuotojen kehittäminen samalla huolellisesti seuraten kehitystä.

Kevyet ajoneuvot ja liikenneturvallisuus

Tieliikennelain 45 ja 45 a §:ssä ehdotetaan säädettäväksi jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen sekä kevyen sähköajoneuvon käytöstä. Pyörätuolia tai muuta vastaavaa moottoritonta apuvälinettä käyttävään sovelletaan aina jalankulkijoita koskevia säännöksiä. Muiden edellä mainittujen liikkumisvälineiden osalta ehdotetaan sovellettaviksi jalankulkijaa koskevia säännöksiä, kun niitä kuljetetaan kävelynopeudella ja polkupyöräilijöitä koskevia säännöksiä suuremman nopeuden ollessa kyseessä. Hallituksen esityksessä todetaan, että kävelynopeus on suhteellinen käsite ja riippuu yleisen liikennevirran nopeudesta.

Liikenne- ja viestintäministeriön ilmoituksen mukaan tieliikennelain kokonaisuudistuksessa koko laki käytännössä kirjoitetaan uudelleen. Laajempi jalankulun ja polkupyöräilyn säädösten ajantasaisuuden arviointi ja kehittäminen tehdään sen yhteydessä. Uudistamistyössä huomiota tullaan kiinnittämään autoilijoiden, pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden keskinäisten suhteiden selkeyttämiseen. Valiokunta katsoo, että myös erityisryhmät, kuten näkövammaiset ja ikäihmiset, on pidettävä mielessä uudistustyössä.

Valiokunta pitää nyt ehdotettua sallivaa lainsäädäntöä kannatettavana, mutta korostaa, että kyseinen rajanveto ei ole ongelmaton. Valiokunta katsoo, että kyseistä sääntelyä on tarkoin seurattava ja että on ryhdyttävä korjaaviin toimiin viimeistään tieliikennelain kokonaisuudistuksessa, mikäli nyt ehdotetusta sääntelystä aiheutuu ongelmia liikenneturvallisuuden osalta. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaakin lausumaa (*Valiokunnan lausumaehdotukset*).

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen sekä kevyen sähköajoneuvon käyttöä koskevien joko jalankulkijaa tai polkupyöräilijää koskevien säännösten rajanvedon toimivuutta ja vaikutusta liikenneturvallisuuteen sekä että hallitus tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin liikenneturvallisuuden turvaamiseksi.

Vakuutukset

Missä määrin kevyet ajoneuvot tulevat liikennevakuutuksen piiriin, jää tulkinnanvaraiseksi kyseisessä esityksessä. Valiokunta korostaa, että liikennevakuutusvelvollisuudella on suuri merkitys liikenteessä liikkuville, ja katsoo, että tulee tarkoin seurata nykyistä linjausta. Linjausta on syytä tarkastella liikennevakuutuslainsäädännön kokonaisuudistuksen yhteydessä hallituksen esityksessä HE 123/2015 vp.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Voimaantulosäännös. Valiokunnalle toimitetun lausunnon perusteella ministeriö toteaa, että muutoksen voimaantulo vuoden alusta voi aiheuttaa käytännön ongelmia kuljetuksissa, jos LT-luokan ajo-oikeuden sisältävää ajokorttia ei ole. Ajoneuvolain muutokset vaikuttavat näin ollen liikennetraktoreita koskeviin ajo-oikeuksiin. Valiokunta katsoo, että ajo-oikeuksien ei tule muuttua tässä vaiheessa, minkä vuoksi valiokunta ehdottaa siirtymäsäännöstä. Esitetty siirtymäsäännös takaa mahdollisuuden T-kortilla ajamiseen maa- ja metsätalouden kuljetuksissa riippumatta siitä, onko liikennetraktorin vaihtoehtoinen käyttö maa- ja metsätaloustraktorina merkittynä rekisteröintitodistukseen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 24/2015 vp sisältyvät 2. ja 3. lakiehdotuksen.

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 24/2015 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

ajoneuvolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan ajoneuvolain (1090/2002) 13 §,
muutetaan 2 §:n 2 momentti, 3 §:n 2, 7 ja 18 kohta, 10 §:n 1 momentti, 11, 12 ja 14 §, 16 §:n 1 momentti, 19 §:n 1 momentti, 30 §:n 1 ja 2 momentti, 31, 32, 32 a, 34 ja 35 §, 39 §:n 2 momentti, 39 a §, 42 §:n 1 momentti, 44 §, 44 b §:n 1 momentti, 46 §:n 1 momentti, 46 b §, 47 §:n 1 momentti, 47 a, 64 a ja 69 §, 71 §:n 2 momentti, 80 §:n 1 momentti, 81 §:n 1 ja 2 momentti, 86 §:n 1 momentti, 96 §:n 1 momentin 16 kohta ja 3 momentti,

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 2, 7 ja 18 kohta, 30 §:n 1 ja 2 momentti, 32 a ja 35 §, 39 §:n 2 momentti, 39 a §, 42 §:n 1 momentti, 44 §, 44 b §:n 1 momentti, 46 §:n 1 momentti, 46 b, 47 a ja 64 a §, 81 §:n 1 ja 2 momentti laissa 226/2009, 14 §, 19 §:n 1 momentti, 31, 32 ja 34 §, 47 §:n 1 momentti, 69 § sekä 80 §:n 1 momentti laissa 1042/2014, 86 §:n 1 momentti laissa 276/2010, sekä

lisätään lakiin uusi 2 a, 14 a, 19 a ja 95 a § seuraavasti:

2 §

Soveltamisalan ulkopuolelle jäävät ajoneuvot

Tätä lakia ei myöskään sovelleta sellaiseen jalankulkua avustavaan tai korvaavaan liikkumisvälineeseen, jossa on enintään 1 kilowatin tehoinen sähkömoottori ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa, eikä sellaiseen liikkumisen apuvälineeseen, potkukelkkaan, leikkiajoneuvoon ja vastaavaan laitteeseen, jota ei ole varustettu moottorilla.

2 a §

Ajoneuvoihin sovellettavia Euroopan unionin asetuksia

EY-tyyppihyväksyttävien uusien autojen ja niiden perävaunujen luokituksen perusteista, tyyppihyväksyntämenettelyistä, pieninä sarjoina valmistettuja ajoneuvoja koskevista määrällisistä rajoituksista sekä eräistä teknisistä vaatimuksista säädetään puitteiden luomisesta moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden hyväksymiselle (Puitedirektiivi) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2007/46/EY nojalla annetuissa Euroopan unionin asetuksissa.

Kaksi- ja kolmipyöräisten ajoneuvojen ja nelipyöräisten hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 168/2013 2 artiklassa tarkoitettujen EU-tyyppihyväksyttävien uusien ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, osien, erillisten teknisten yksiköiden varusteiden hyväksyntään liittyvistä hallinnollisista ja teknisistä vaatimuksista sekä markkinavalvonnasta säädetään mainitussa asetuksessa.

Maa- ja metsätaloudessa käytettävien ajoneuvojen hyväksynnästä ja markkinavalvonnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 167/2013 2 artiklassa tarkoitettujen EU-tyyppihyväksyttävien ajoneuvojen, järjestelmien, komponenttien, osien, ja erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden hyväksyntään liittyvistä hallinnollisista ja teknisistä vaatimuksista sekä markkinavalvonnasta säädetään mainitussa asetuksessa.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo ja moottoripyörä sekä kolmi- ja nelipyöräisten L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;

7) *tyyppihyväksynnällä* menettelyä, jossa tyyppihyväksyntäviranomainen varmentaa ajoneuvotyyppin, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen täyttävän sitä koskevat tekniset vaatimukset;

18) *osalla* ajoneuvon osaksi tarkoitettua laitetta, joka voidaan irrottaa ajoneuvosta tai asentaa siihen ja joka voidaan tyyppihyväksyä erillisenä sekä 2 a §:n 2 ja 3 momentissa mainituissa Euroopan unionin asetuksissa tarkoitettua komponenttia;

2 luku

Ajoneuvojen perusluokitus

10 §

Auto

M- ja N-luokan ajoneuvo (*auto*) on henkilöiden tai tavaran kuljetukseen taikka määrättyyn erikoistehtävään valmistettu moottorikäyttöinen ajoneuvo, jossa on vähintään neljä pyörää tai telat ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on suurempi kuin 25 kilometriä tunnissa. M- ja N-luokan ajoneuvoksi ei kuitenkaan katsota nelipyöräistä ajoneuvoa, joka 11 §:n nojalla katsotaan L-luokkaan kuuluvaksi, 14 tai 15 §:n nojalla traktoriksi tai moottorityökoneeksi taikka 16 §:n nojalla maastoajoneuvoksi.

11 §

L-luokan ajoneuvot

L-luokan ajoneuvoja ovat tiellä käytettäväksi tarkoitetut seuraavassa taulukossa mainitut ajoneuvot:

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

Luokka	Luokan nimi	Alaluokka	Alaluokan nimi	Alaluokan tarkempi jaottelu
L1e	kevyt kaksipyöräinen moottorikäyttöinen ajoneuvo	L1e-A	moottorilla varustettu polkupyörä	
		L1e-B	kaksipyöräinen mopo	
L2e	kolmipyöräinen mopo	L2e-P	kolmipyöräinen henkilömopo	
		L2e-U	kolmipyöräinen tavaramopo	
L3e	kaksipyöräinen moottoripyörä	L3e-A1	pienitehoinen moottoripyörä	
		L3e-A2	keskitehoinen moottoripyörä	
		L3e-A3	suuritehoinen moottoripyörä	
L4e	sivuvaunullinen kaksipyöräinen moottoripyörä			
L5e	moottorikäyttöinen kolmipyörä	L5e-A	kolmipyörä	
		L5e-B	hyötykolmipyörä	
L6e	kevyt nelipyörä	L6e-A	kevyt maantiemönkijä	
		L6e-B	mopoauto	L6e-BP (henkilömopoauto)
				L6e-BU (tavaramopoauto)
L7e	raskas nelipyörä	L7e-A	maantiemönkijä	alaluokan L7e-A1 ajoneuvo
				alaluokan L7e-A2 ajoneuvo
		L7e-B	maastomönkijä	L7e-B1 (tavallinen maastomönkijä)
				L7e-B2 (rinnakkain istuttava mönkijä)
		L7e-C	nelipyörä	L7e-CP (henkilönelipyörä)
				L7e-CU (tavaranelipyörä)

12 §

L-luokan ajoneuvon luokan määräytyminen

Ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöön otettavan muun kuin EY- tai EU-tyyppihyväksytyt L-luokan ajoneuvon luokkana ja alaluokkina käytetään 2 a §:n 2 momentissa mainitun Euroopan unionin asetuksen liitteen I luokitusperusteiden mukaista luokkaa ja alaluokkia.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

Käytössä olevan L-luokan ajoneuvon luokkana ja alaluokkina käytetään ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton yhteydessä sille määriteltyä tai jos ajoneuvo on rekisteröity, sille rekisteriin merkittyä luokkaa ja alaluokkaa.

14 §

Traktorit ja niiden perävaunut sekä vedettävät vaihdettavat laitteet

T- ja C-luokan ajoneuvo on moottorikäyttöinen maa- ja metsätaloudessa käytettäväksi tarkoitettu pyörillä tai telaketjuilla varustettu ajoneuvo, joka luokitellaan seuraavasti:

1) T1-luokan pyörillä varustetut ja C1-luokan telaketjuilla varustetut traktorit, joiden pienin raideväli on vähintään 1 150 millimetriä ja omamassa ajokuntoisena yli 600 kiloa;

2) T2-luokan pyörillä varustetut ja C2-luokan telaketjuilla varustetut traktorit, joiden pienin raideväli on alle 1 150 millimetriä ja omamassa ajokuntoisena yli 600 kiloa;

3) T3-luokan pyörillä varustetut ja C3-luokan telaketjuilla varustetut traktorit, joiden omamassa ajokuntoisena on enintään 600 kiloa;

4) T4-luokan pyörillä varustetut ja C4-luokan telaketjuilla varustetut erikois-käyttöön tarkoitettut traktorit.

Traktorien perävaunut luokitellaan seuraavasti:

1) R1-luokan perävaunu, jonka akselimassojen summa on enintään 1 500 kiloa;

2) R2-luokan perävaunu, jonka akselimassojen summa on yli 1 500 kiloa, mutta enintään 3 500 kiloa;

3) R3-luokan perävaunu, jonka akselimassojen summa on yli 3 500 kiloa, mutta enintään 21 000 kiloa;

4) R4-luokan perävaunu, jonka akselimassojen summa on yli 21 000 kiloa.

Vedettävät vaihdettavissa olevat laitteet luokitellaan seuraavasti:

1) S1-luokan vedettävä vaihdettavissa oleva laite, jonka akselimassojen summa on enintään 3 500 kiloa;

2) S2-luokan vedettävä vaihdettavissa oleva laite, jonka akselimassojen summa on yli 3 500 kiloa.

Traktoreiden ja niiden perävaunujen sekä vedettävien vaihdettavissa olevien laitteiden luokan perään merkitään kirjain a, jos ajoneuvon suurin rakenteellinen nopeus on enintään 40 kilometriä tunnissa tai kirjain b, jos ajoneuvon suurin rakenteellinen nopeus on yli 40 kilometriä tunnissa.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa Euroopan unionin ajoneuvolainsäädännön vaatimusten taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia määräyksiä traktorien alaluokista.

14 a §

Traktorin ja sen perävaunun sekä vedettävän vaihdettavan laitteen luokan määräytyminen

Ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöönotettavan muun kuin EY- tai EU-tyyppihyväksytyin traktorin ja sen perävaunun sekä vedettävän vaihdettavan laitteen luokkana ja alaluokkina käytetään 2 a §:n 3 momentissa mainitun Euroopan unionin asetuksen liitteen I luokitusperusteiden mukaista luokkaa ja alaluokkia.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

Käytössä olevan traktorin ja sen perävaunun sekä vedettävän vaihdettavan laitteen luokkana ja alaluokkina käytetään ajoneuvon ensimmäisen käyttöönoton yhteydessä sille määriteltyä tai jos ajoneuvo on rekisteröity, sille rekisteriin merkittyä luokkaa ja alaluokkia.

16 §

Maastoajoneuvo

Maastoajoneuvolla tarkoitetaan moottorirekeä, ilmatyynyalusta tai muuta henkilöiden tai tavarankuljetukseen taikka muita ajoneuvoja vetämään valmistettua jäällä, lumessa tai vajottavassa maastossa taikka maahan tukeutuen kulkemaan valmistettua moottorikäyttöistä ajoneuvoa. Maastoajoneuvolla ei kuitenkaan tarkoiteta ajoneuvoa, joka on tarkoitettu kuljetettavaksi moottorikelkkailureitin lisäksi myös muulla tiellä eikä ajoneuvoa joka on EY- tai EU-tyyppihyväksyty 10, 11 tai 14 §:ssä tarkoitettuun ajoneuvoluokkaan tiellä käytettäväksi.

19 §

Muut moottorittomat ajoneuvot

Polkupyörällä tarkoitetaan

1) yhden tai useamman henkilön tai tavarankuljettamiseen valmistettua polkimin tai käsikammilla varustettua ajoneuvoa, joka voi myös olla varustettu sellaisella enintään 250 watin tehoisella sähkömoottorilla, joka toimii vain poljettaessa ja kytkeytyy toiminnasta viimeistään nopeuden saavuttaessa 25 kilometriä tunnissa.

2) sellaista potkupyörää tai muuta vastaavaa moottoritonta ajoneuvoa, jolta koon tai käyttötarkoituksen vuoksi on tarpeellista edellyttää heijastin- ja valaisinvaatimusten sekä muiden polkupyörää koskevien keskeisten turvallisuusvaatimusten täyttymistä.

19 a §

Kevyt sähköajoneuvo

Kevyellä sähköajoneuvolla tarkoitetaan sellaista muuta sähkömoottorilla varustettua ajoneuvoa kuin 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua sähköavusteista polkupyörää tai 11 §:ssä tarkoitettua L-luokan ajoneuvoa, jonka moottorin suurin nimellisteho on enintään 1 kilowattia ja rakenteellinen nopeus enintään 25 kilometriä tunnissa. Kevyeen sähköajoneuvoon sovelletaan moottorittoman ajoneuvon vaatimuksia.

Liikenteen turvallisuusvirasto voi antaa Euroopan unionin lainsäädännön vaatimusten taikka liikenneturvallisuuden tai ympäristönsuojelun kannalta tarpeellisia määräyksiä kevyen sähköajoneuvon luokittelusta.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

30 §

Tyyppihyväksyntä

EU- ja EY-tyyppihyväksynnällä tarkoitetaan uusien ajoneuvojen ja niiden järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden tyyppihyväksyntää, jotka perustuvat seuraaviin Euroopan unionin säädöksiin:

1) 2 a §:n 1 momentissa mainittu Euroopan unionin direktiivi M-, N- ja O-luokan ajoneuvojen sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden EY-tyyppihyväksynnän osalta;

2) 2 a §:n 2 momentissa mainittu Euroopan unionin asetus L-luokan ajoneuvojen, sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden EU-tyyppihyväksynnän osalta;

3) 2 a §:n 3 momentissa mainittu Euroopan unionin asetus T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvojen, sekä tällaisiin ajoneuvoihin tarkoitettujen järjestelmien, osien ja erillisten teknisten yksiköiden EU-tyyppihyväksynnän osalta.

EY-piensarjatyypihyväksynnällä tarkoitetaan ajoneuvolle 2 a §:n 1 momentissa mainitun Euroopan unionin direktiivin mukaisesti myönnettävää EY-tyyppihyväksyntää, joka myönnetään sellaista tyyppiä olevalle uudelle ajoneuvolle, jota valmistetaan rajoitettu määrä.

31 §

Tyyppihyväksynnän soveltamisala

Liikenteen turvallisuusvirasto myöntää EY- ja EU-tyyppihyväksynnän järjestelmälle, osalle, erilliselle tekniselle yksikölle, M-, N-, O-, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvolle sekä moottorityökoneelle. M, N, L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvolle, jolle ei ole myönnetty EU-tyyppihyväksyntää, voidaan myöntää kansallinen piensarjatyypihyväksyntä. Kansallinen tyyppihyväksyntä myönnetään muulle tieliikenteeseen tarkoitettulle ajoneuvolle ja varusteelle sekä moottorityökoneelle. Kansallista tyyppihyväksyntää ei kuitenkaan myönnetä liikennetraktorille. Piensarjatyypihyväksynnässä sovelletaan 30 §:n 1 momentissa mainittuihin säädöksiin perustuvia määrällisiä rajoituksia. E-tyyppihyväksyntä myönnetään järjestelmälle, osalle ja erilliselle tekniselle yksikölle.

32 §

Tyyppihyväksyntävelvollisuus

Tieliikennekäyttöön myytävän tai ensirekisteröitävän uuden M-, N-, O- ja T-luokan ajoneuvon sekä muun L-luokan ajoneuvon kuin yksittäisen L1e-A-alaluokan ajoneuvon tulee olla EY- tai EU-tyyppihyväksytty tai piensarjatyypihyväksytty.

Edellä 1 momentissa mainittuun ajoneuvoluokkaan kuuluvaan ajoneuvoon, C-luokan ajoneuvoon ja liikennetraktoriin tarkoitettun erikseen myytävän järjestelmän, osan ja erillisen teknisen yksikön tulee olla tyyppihyväksytty. Edellä 30 §:n 1 momentissa tarkoitettujen säädösten mukaisesti tästä voidaan kuitenkin valtioneuvoston asetuksella säätää poikkeuksia L-, C- ja T-luokan

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

ajoneuvoon ja liikennetraktoriin tarkoitetun järjestelmän, osan ja erillisen teknisen yksikön osalta sekä liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella M-, N- ja O-luokan ajoneuvoon tarkoitetun järjestelmien, osan ja erillisen teknisen yksikön osalta.

Liikenneturvallisuuden ja ympäristönsuojelun kannalta keskeisiltä ajoneuvon käyttöön liittyviltä osilta, järjestelmiltä ja erillisiltä teknisiltä yksiköiltä sekä varusteilta edellytetään tyyppihyväksyntää. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tyyppihyväksyntävelvollisuudesta.

Edellä 1 momentista poiketen seuraavien uusien ajoneuvojen vaatimustenmukaisuus saadaan todeta rekisteröintikatsastuksessa:

1) tieliikennekäyttöön yksittäiskappaleena valmistettu tai maahantuotu muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo, T- tai C-luokan ajoneuvo, jota ei ole EY- tai EU-tyyppihyväksytty tai kansallisesti piensarjatyypiksi hyväksytty;

2) sellainen toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa kansallisesti piensarjatyypiksi hyväksytty M-, N-, O-, T- tai C-luokan ajoneuvo tai muu L-luokan ajoneuvo kuin L1e-A-alaluokan ajoneuvo, jonka kansallisen piensarjatyypiksi hyväksynnän Suomi on 39 a §:n 2 momentissa tai 2 a §:n 2 tai 3 momentissa mainitussa Euroopan unionin asetuksessa tarkoitetulla tavalla tunnustanut;

3) toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa yksittäishyväksytty M-, N- ja O-luokan ajoneuvo;

4) monivaiheisen tyyppihyväksynnän viimeisessä vaiheessa valmistunut muu kuin M-, N- tai O-luokan ajoneuvo.

M-, N- ja O-luokan ajoneuvon yksittäishyväksyntäoikeudesta säädetään 50 b §:ssä.

32 a §

Valmistajan vastuu tyyppihyväksyntäviranomaiselle

Muun kuin EY- tai EU-tyyppihyväksytyt ajoneuvon, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön ja varusteen valmistaja vastaa 34 §:ssä mainitulle tyyppihyväksyntäviranomaiselle valmistamansa tuotteen tyyppihyväksynnästä ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta riippumatta siitä, onko valmistaja osallistunut tuotteen kaikkiin valmistusvaiheisiin. Monivaiheisessa tyyppihyväksynnässä kukin valmistaja vastaa tyyppihyväksyntäviranomaiselle ajoneuvon hyväksynnästä ja tuotannon vaatimustenmukaisuudesta niiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden osalta, jotka on lisätty tai joita on muutettu kyseisessä ajoneuvon valmistusvaiheessa.

34 §

Tyyppihyväksyntäviranomainen

M-, N-, L-, O-, T-, C-, R- ja S-luokan luokan ajoneuvon, moottorityökoneen ja maastoajoneuvon sekä näiden järjestelmien, osien, erillisten teknisten yksiköiden ja varusteiden tyyppihyväksyntäviranomainen Suomessa on Liikenteen turvallisuusvirasto.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

35 §

Tyyppihyväksynnän myöntäminen

Tyyppihyväksyntäviranomaisen myöntää muun tyyppihyväksynnän kuin L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon tai järjestelmän EU-tyyppihyväksynnän sellaiselle valmiille ajoneuvotyypille ja järjestelmälle, joka on ajoneuvon valmistajan esittämien valmistusasiakirjojen mukainen ja täyttää valmiille ajoneuvolle tai järjestelmälle asetetut vaatimukset. Tuotannon vaatimustenmukaisuuden varmistamisen edellyttämistä toimista ennen tyyppihyväksynnän myöntämistä säädetään 45 ja 46 §:ssä.

Tyyppihyväksyntäviranomaisen myöntää auton ja sen perävaunun monivaiheisen tyyppihyväksynnän keskeneräiselle ajoneuvotyypille, joka on valmistusasiakirjojen mukainen ja täyttää ajoneuvolle asetetut vaatimukset ajoneuvotyypin valmistusvaiheen mukaisesti.

Tyyppihyväksyntäviranomaisen myöntää muuhun kuin L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon tarkoitetun osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen tyyppihyväksynnän osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen tyyppille, joka on valmistusasiakirjojen mukainen ja täyttää osalle, erilliselle tekniselle yksikölle tai varusteelle asetetut vaatimukset.

Muusta tyyppihyväksynnästä kuin L-, T-, C-, R- ja S-luokan ajoneuvon EU-tyyppihyväksynnästä annetaan tyyppihyväksyntätodistus. Hyväksyntään voidaan tarvittaessa liittää rajoituksia ajoneuvon, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen käytölle ja järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen asennusta koskevia, turvallisuusvaatimuksista tai osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen ominaisuuksista johtuvia ehtoja.

Hyväksynnän myöntämiseen sovelletaan auton ja sen perävaunun EY-tyyppihyväksynnän ja kansallisen piensarjatyypihyväksynnän osalta 2 a §:n 1 momentissa mainitun direktiivin mukaista menettelyä. E-tyyppihyväksynnän osalta sovelletaan Geneven sopimuksen mukaista menettelyä.

39 §

Tyyppihyväksyntärekisteri

Tyyppihyväksyntärekisterin sisältämiä liike- ja ammattisalaisuuksia sisältäviä tietoja saa salsapitovelvollisuuden estämättä antaa:

- 1) katsastuksen suorittajalle laissa tai sen nojalla säädettyjä katsastustehtäviä varten;
- 2) sopimusrekisteröijälle laissa tai sen nojalla säädettyjä rekisteröintitehtäviä varten;
- 3) tuotannon vaatimustenmukaisuutta tuotteen valmistajan kanssa tehdyn sopimuksen nojalla valvovalle tutkimuslaitokselle valvontatehtäviä varten;
- 4) yksittäishyväksynnän myöntäjälle ajoneuvon yksittäishyväksyntää varten;
- 5) teknisen tienvarsitarkastuksen suorittajalle tekniseen tienvarsitarkastukseen liittyviä tehtäviä varten;
- 6) toisen ETA-valtion hyväksyntäviranomaiselle hyväksynnän vastavuoroista tunnustamista varten tai toisen ETA-valtion markkinavalvontaviranomaiselle markkinavalvontaa varten.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

39 a §

Tyyppihyväksynnän tunnustaminen

Suomi tunnustaa toisen ETA-valtion, Turkin tai Ahvenanmaan maakunnan 30 §:n 1 momentissa tarkoitettujen säädösten mukaisesti valmiille ajoneuvolle, järjestelmälle, osalle, erilliselle tekniselle yksikölle tai varusteelle myöntämän EY- tai EU-tyyppihyväksynnän ja E-tyyppihyväksynnän sekä monivaiheisesti tyyppihyväksyttävän ajoneuvon valmiille valmistusvaiheelle myöntämän EY–EU- tai E-tyyppihyväksynnän.

Suomi tunnustaa toisen ETA-valtion, Turkin ja Ahvenanmaan maakunnan 30 §:n 1 momentissa tarkoitettujen säädösten mukaisesti ajoneuvolle myöntämän kansallisen piensarjatyypihyväksynnän, jollei ole perusteltua syytä epäillä, että tekniset säännökset, joiden mukaan hyväksyntä on myönnetty, eivät vastaa vähintään Suomessa voimassa olevia kansallista piensarjatyypihyväksyntää koskevia teknisiä vaatimuksia.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarvittaessa menettelyistä, määräajoista ja oikeudesta saada teknisiä tietoja hyväksyntäasiakirjoista, jotka koskevat:

- 1) tunnustamisen myöntämistä toisen ETA-valtion, Turkin tai Ahvenanmaan maakunnan myöntämälle kansalliselle piensarjatyypihyväksynnälle;
- 2) tunnustamisen hakemista toiselta ETA-valtiolta, Turkilta tai Ahvenanmaan maakunnalta Suomessa myönnetylle kansalliselle piensarjatyypihyväksynnälle;
- 3) Suomessa kansallisesti tyyppihyväksytyn ajoneuvon myyntiä, rekisteröintiä tai käyttöä toisessa ETA-valtiossa, Turkissa tai Ahvenanmaan maakunnassa.

42 §

Suomessa hyväksytyn tyyppin vaatimustenvastaisuuden edellyttämät toimet

Jos tyyppihyväksyntäviranomainen havaitsee tai saa tiedon, että sen hyväksymä muu kuin 2 a §:n 2 tai 3 momentissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaisesti tyyppihyväksytty tai kansallisesti piensarjatyypihyväksytty ajoneuvo, osa, erillinen tekninen yksikkö tai varuste ei ole hyväksyntäviranomaisen hyväksymän tyyppin vaatimusten mukainen, tyyppihyväksyntäviranomaisen on toteutettava aiheelliset toimenpiteet varmistukseksi, että valmistetut ajoneuvot, osat, erilliset tekniset yksiköt tai varusteet saadaan jälleen hyväksytyn tyyppin vaatimusten mukaisiksi. Tässä tarkoituksessa tyyppihyväksyntäviranomaisella on oikeus:

- 1) kieltää tilapäisesti tai pysyvästi vaatimustenvastaisen ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen valmistus, kaupan pitäminen, myynti ja muu luovuttaminen sekä käyttö;
- 2) vaatia sellaisten muutosten tekemistä ajoneuvon, osaan, erilliseen tekniseen yksikköön tai varusteeseen, että vaatimukset täyttyvät, ja vaatia tuloksen osoittamista;
- 3) velvoittaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen valmistaja, maahantuoja tai myyjä julkisesti ilmoittamaan ajoneuvon, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen vaatimustenvastaisuudesta sekä itse antaa tällainen ilmoitus valmistajan, maahantuojan tai myyjän kustannuksella;
- 4) velvoittaa valmistaja, maahantuoja tai myyjä korvaamaan testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuvat kulut, jos tyyppihyväksyntäviranomainen käyttää jotakin 1—3 kohdassa tarkoitettua oikeutta.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

44 §

Toisessa valtiossa hyväksytyin tyyppin vaatimustenvastaisuus

Jos tyyppi hyväksyntäviranomaisen arvioi, että muun säädöksen kuin 2 a §:n 2 tai 3 momentissa mainitun asetuksen mukaisesti toisessa ETA-valtiossa tai Turkissa tyyppi hyväksytty tai, jos kyse on Geneven sopimuksen nojalla myönnetystä hyväksynnästä, asianomaista E-sääntöä soveltavassa valtiossa tyyppi hyväksytty vaatimustenmukaisuustodistuksella tai hyväksyntämerkillä varustettu ajoneuvo, osa tai erillinen tekninen yksikkö ei ole hyväksytyin tyyppin vaatimusten mukainen, tyyppi hyväksyntäviranomaisen on pyydettävä tyyppi hyväksynnän antanutta valtiota tarkastamaan, että valmistetut ajoneuvot, osat tai erilliset tekniset yksiköt ovat hyväksytyin tyyppin vaatimusten mukaisia.

44 b §

Osan, erillisen teknisen yksikön ja polkupyörän vaatimustenvastaisuus

Jos valvontaviranomainen havaitsee tai saa tiedon sellaisen muuhun kuin 2 a §:n 2 tai 3 momentissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaisesti EU-tyyppi hyväksyttyyn ajoneuvoon tarkoitetun 6 §:n 3 momentissa tarkoitetun osan tai erillisen teknisen yksikön, jonka ei tarvitse olla erikseen liikennekäyttöön hyväksytty, taikka vaatimustenvastaisen polkupyörän maahantuonnista, valmistuksesta Suomessa myytäväksi, kaupan pitämisestä, myynnistä tai muusta luovuttamisesta, valvontaviranomaisen on meneteltävä siten kuin 42 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

46 §

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta tehtävä sopimus

Tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan järjestämiseksi hyväksyntäviranomaisen voi ennen tyyppi hyväksynnän myöntämistä edellyttää hyväksynnän hakijaa tekemään sopimuksen tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnasta. EY-, EU- tai E-tyyppi hyväksynnän hakijan on tehtävä sopimus nimetyn tutkimuslaitoksen kanssa ja kansallisen tyyppi hyväksynnän hakijan joko nimetyn tutkimuslaitoksen tai 48 §:ssä tarkoitetun hyväksytyin asiantuntijan kanssa. Sopimus on liitettävä tyyppi hyväksyntähakemuksta koskeviin asiakirjoihin.

46 b §

Tyyppi hyväksynnän voimassaolon päättyminen

Muun kuin 2 a §:n 2 tai 3 momentissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaisesti EU-tyyppi hyväksytyin ajoneuvon tyyppi hyväksynnän voimassaolo päättyy, jos:

1) tulee voimaan uusi ajoneuvon rekisteröintiä, myyntiä tai käyttöönottoa koskeva säännös tai määräys eikä tyyppi hyväksyntää ole päivitetty sitä vastaavaksi;

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

- 2) tyyppi hyväksytyn ajoneuvon tuotanto lopetetaan pysyvästi;
- 3) 78 §:ssä tarkoitetun luvan voimassaolo päättyy; tai
- 4) tyyppi hyväksyntäviranomaisen peruuttaa tyyppi hyväksynnän.

Ajoneuvon tyyppi hyväksynnän haltijan on viipymättä ilmoitettava tyyppi hyväksyntäviranomaiselle 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaisesta tyyppi hyväksynnän voimassaolon päättymisestä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ajoneuvon, järjestelmän, osan ja erillisen teknisen yksikön tyyppi hyväksynnän voimassaolon päättymisestä.

47 §

Nimetty tutkimuslaitos

Nimetty tutkimuslaitos tekee vaatimustenmukaisuuden osoittamiseksi 36 §:ssä tai 50 e §:ssä tarkoitettuja tarkastuksia, mittauksia, testejä, laskelmia ja arviointeja, 45 §:n 4 momentissa tarkoitettuja tuotannon laadunvalvontaan liittyviä menettelyjä koskevia tarkastuksia, mittauksia, testejä, laskelmia ja arviointeja taikka 78 §:n 2 momentissa tarkoitettujen osien tai varusteiden vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa edellytettäviä testejä ja arviointeja. Nimetyksi tutkimuslaitokseksi voidaan erityisestä syystä hyväksyä määräajaksi. Valmistaja voidaan hyväksyä nimetyksi tutkimuslaitokseksi vain, jos kyseistä teknistä vaatimusta koskevassa Euroopan unionin säädöksessä niin säädetään. Tyyppi hyväksyntäviranomaisen voidaan hyväksyä nimetyksi tutkimuslaitokseksi, jos se täyttää tässä pykälässä säädetyt vaatimukset ellei toimintaa ole 2 a §:ssä tarkoitettussa Euroopan unionin asetuksessa muutoin rajattu.

47 a §

Nimetyt tutkimuslaitoksen pätevyyden arviointi

Muun tutkimuslaitoksen kuin 2 a §:ssä tarkoitetun Euroopan unionin asetuksen mukaisen EY- tai EU-tyyppi hyväksynnän testausta tekevän tutkimuslaitoksen pätevyyden arvioimiseksi tyyppi hyväksyntäviranomaisen tulee perustaa arviointiryhmä, jonka jäsenet ovat riippumattomia toiminnasta, jota arvioidaan, ja jonka jäsenillä on erityis-osaamista siltä tekniseltä alalta, jolla tutkimuslaitos harjoittaa toimintaa. Arviointiryhmän tutkimuslaitoksen nimeämistä koskevan päätöksen tulee perustua arviointiraporttiin, joka muodostuu nimeämistä hakevan tutkimuslaitoksen toimittamien asiakirjojen tiedoista ja laitoksen arvioinnista paikan päällä. Arvioinnin osana hyväksytään tutkimuslaitoksen pätevyyden ja laitoksessa tehtävän toiminnan arvioinnin korvaavana voimassa oleva 47 §:n 2 momentissa mainitun standardin vaatimusten täyttämistä osoittava akkreditointitodistus.

Muuta testausta kuin 2 a §:ssä tarkoitetun Euroopan unionin asetuksen mukaista EY- tai EU-tyyppi hyväksynnän testausta tekevän nimetyt tutkimuslaitoksen pätevyysalueen tulee kattaa kaikki ne säännökset ja toiminta, joiden mukaista nimeämistä tutkimuslaitos hakee. Henkilö, joka tekee testejä vaatimustenmukaisuuden arviointia varten, ei saa toimia saman toimeksiantajan lukuun tuotannon vaatimustenmukaisuuden valvonnan johtavana arvioijana.

Muuta testausta kuin 2 a §:ssä tarkoitetun Euroopan unionin asetuksen mukaista EY- tai EU-tyyppi hyväksynnän testausta tekevällä nimetyllä tutkimuslaitoksella tulee olla toimintansa laa-

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

juutta vastaava vastuuvakuutus toiminnastaan valmistajalle ja kolmansille osapuolille aiheutuvi-
en muiden kuin välillisten vahinkojen korvaamiseksi.

64 a §

Poikkeukset rekisteröintivelvollisuudesta

Edellä 8 §:ssä tarkoitettu rekisteröintivelvollisuus ja 64 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus
eivät koske:

- 1) muuta maastoajoneuvoa kuin moottorikelkkaa;
- 2) sadon tuottamiseen, sadonkorjuuseen tai tienpitoon rakennettua tai varustettua moottorityö-
konetta eikä kävellen ohjattavaksi tarkoitettua traktoria tai vastaavaa moottorityökoneita;
- 3) perävaunua, joka on tarkoitettu kytkettäväksi L-luokan ajoneuvoon, traktoriin, moottorityö-
koneeseen tai maastoajoneuvoon;
- 4) hinattavaa laitetta lukuun ottamatta autoon kytkettävää hinattavaa laitetta;
- 5) rekeä;
- 6) L1e-A-luokan moottorilla varustettua polkupyörää;
- 7) kevyttä sähköajoneuvoa.

69 §

Sarjan viimeiset ajoneuvot

Hyväksyntäviranomainen voi ajoneuvon valmistajan tai valmistajan edustajan hakemuksesta
myöntää poikkeuksen ajoneuvon rakennetta ja varusteita koskevista Euroopan unionin säädök-
siin perustuvista vaatimuksista, jollei niissä toisin säädetä:

- 1) enintään 6 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos poik-
keusten voimassaolo päättyy kalenterivuoden lopussa, 7 kuukauden ajaksi valmiille moottorityö-
koneille ja maastoajoneuvoille;
- 2) enintään 12 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta tai, jos
poikkeusten voimassaolo päättyy kalenterivuoden lopussa, 13 kuukauden ajaksi monivaiheisen
tyyppihyväksynnän perusteella hyväksyttävälle, moottorityökoneille ja maastoajoneuvoille;
- 3) enintään 12 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta valmiille
M-, N- ja O-luokan ajoneuvoille;
- 4) enintään 18 kuukauden ajaksi ajoneuvoa koskevien vaatimusten voimaantulosta monivai-
heisen tyyppihyväksynnän tuloksena valmistuneille M-, N- ja O-luokan ajoneuvoille.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeus voidaan myöntää enintään 10 prosentille edellisenä
kalenterivuonna tai edellisen 12 kuukauden aikana Suomessa käyttöön otetuista M1-luokkaan
kuuluvista saman valmistajan valmistamista ajoneuvoista ja enintään 30 prosentille kuhunkin
muuhun ajoneuvoluokkaan kuuluvista saman valmistajan valmistamista ajoneuvoista pyöristet-
tynä ylöspäin lähimpään kokonaislukuun. Vaihtoehtoisesti 1 momentissa tarkoitettu poikkeus
voidaan myöntää enintään 100 saman valmistajan samaan ajoneuvoluokkaan valmistamalle M-,
N- ja O-luokan ajoneuvolle sekä enintään 20 saman valmistajan samaan ajoneuvoluokkaan val-
mistamalle moottorityökoneelle ja maastoajoneuvolle.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua poikkeusta sovelletaan ainoastaan ajoneuvoihin:

- 1) jotka olivat ETA-valtion alueella, kun tyyppihyväksynnän voimassaolo loppui;

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

2) jotka on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella tai kansallisen tyyppihyväksynnän voimassaoloa osoittavalla todistuksella, joka oli annettu kyseisten ajoneuvojen tyyppihyväksynnän ollessa vielä voimassa; ja

3) joita ei ollut vielä rekisteröity tai otettu käyttöön ennen mainitun tyyppihyväksynnän voimassaolon päättymistä.

Teknisestä menettelystä, sovellettavista määräajoista ja poikkeuksesta rekisteriin tehtävästä merkinnästä myönnettäessä poikkeuksia sarjan viimeisille ajoneuvoille säädetään valtioneuvoston asetuksella.

71 §

Ajoneuvon pysäyttäminen ja tarkastajan oikeudet

Teknisen tienvarsitarkastuksen suorittamiseksi:

1) ajoneuvon kuljettaja on velvollinen vaadittaessa esittämään poliisimiehelle, tullimiehelle ja rajavartiomiehelle sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksella suorittavalle henkilölle ajoneuvon rekisteröinnistä annetun todistuksen, katsastustodistuksen tai muun vaatimustenmukaisuuden osoittavan asiakirjan, jos kuljettaja on velvollinen pitämään tällaista todistusta tai muuta asiakirjaa mukanaan.

2) poliisimiehellä, tullimiehellä ja rajavartiomiehellä sekä tekniseen tienvarsitarkastukseen asiantuntijana osallistuvalla katsastuksella suorittavalla henkilöllä on oikeus päästä ajoneuvoon sisälle ja tarkastaa se sekä tarvittaessa kuljettaa ajoneuvoa; ajoneuvon tarkastusta ei kuitenkaan saa ulottaa ajoneuvossa oleviin asumiseen käytettäviin tiloihin, ellei se ole tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi välttämätöntä.

80 §

Vaaraa aiheuttava ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö

Jos tyyppihyväksyntäviranomaisen arvioi, että jokin 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa säädöksessä tarkoitettu ajoneuvo, järjestelmä, osa tai erillinen tekninen yksikkö on vakavana vaarana liikenne- tai työturvallisuudelle, ympäristölle tai terveydelle, vaikka se on varustettu voimassa olevalla vaatimustenmukaisuustodistuksella, tyyppihyväksyntäviranomaisen voi enintään kuuden kuukauden ajaksi kieltää ensirekisteröimästä ja myymästä tällaista ajoneuvoa, järjestelmää, osaa tai erillistä teknistä yksikköä. Tyyppihyväksyntäviranomaisen on viipymättä sallassapitovelvollisuuden estämättä ilmoitettava tästä muiden ETA-valtioiden ja Ahvenanmaan maakunnan hyväksyntäviranomaisille, kyseessä olevaa E-sääntöä soveltavien valtioiden hyväksyntäviranomaisille, Euroopan komissiolle ja, jos 30 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettussa säädöksessä niin edellytetään, ajoneuvon valmistajalle sekä ilmoitettava päätöksensä perusteena olevat syyt.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

81 §

Suomessa hyväksytyyn tyyppin ja yksittäishyväksytyyn ajoneuvon vaarallisuuden edellyttämät toimet

Jos Suomessa tyyppihyväksyty muu ajoneuvo kuin 2 a §:n 2 tai 3 momentissa mainitun Euroopan unionin asetuksen mukaisesti EU-tyyppihyväksyty ajoneuvo tai kansallisesti piensarjatyypin hyväksyty tai yksittäishyväksyty ajoneuvo taikka muuhun kuin mainitun EU-asetuksen mukaisesti tyyppihyväksytyyn ajoneuvon tarkoitettu järjestelmä, osa, erillinen tekninen yksikkö tai varuste aiheuttaa 80 §:n 1 momentissa tarkoitettua vaaraa, tyyppihyväksyntäviranomaisen on varmistettava siitä, että vaara saadaan poistettua. Tässä tarkoituksessa tyyppihyväksyntäviranomaisella on oikeus:

1) kieltää tilapäisesti tai pysyvästi vaarallisen ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön valmistus, kaupan pitäminen, ensirekisteröinti, myynti ja muu luovuttaminen sekä käyttö;

2) vaatia sellaisten muutosten tekemistä ajoneuvoon, järjestelmään, osaan tai erilliseen tekniseen yksikköön, että vaara poistuu ja vaatia tuloksen osoittamista;

3) velvoittaa ajoneuvon, järjestelmän, osan tai erillisen teknisen yksikön valmistaja, maahantuoja tai myyjä julkisesti ilmoittamaan ajoneuvoon, järjestelmään, osaan tai erilliseen tekniseen yksikköön liittyvästä vaarasta sekä tarvittaessa itse antaa tällainen ilmoitus valmistajan, maahantuojaan tai myyjän kustannuksella;

4) velvoittaa valmistaja, maahantuoja tai myyjä korvaamaan testauksesta ja tutkimuksesta aiheutuvat kulut, jos tyyppihyväksyntäviranomainen käyttää jotakin 1–3 kohdassa tarkoitettua oikeutta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ajoneuvon, järjestelmän, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen valmistajan, maahantuojaan tai myyjän tulee viivytyksettä ilmoittaa tyyppihyväksyntäviranomaiselle sellaisesta vaarasta koskevasta tiedosta, joka voi johtaa 1 momentin 1–3 kohdan mukaiseen toimintaan.

86 §

Ajoneuvon korjausvelvoite ja takaisinkutsu

Jos Suomessa liikenteessä käytettäväksi hyväksytyssä muussa ajoneuvotyyppissä kuin 2 a §:ssä tarkoitettua Euroopan unionin asetuksen mukaisesti EY- tai EU-tyyppihyväksytyssä M-, N-, O- tai L-luokan ajoneuvotyyppissä tai osassa tällaista tyyppiä olevista ajoneuvoista todetaan virhe tai poikkeama, joka aiheuttaa vakavaa vaaraa liikenneturvallisuudelle tai huomattavaa haittaa ympäristölle taikka terveydelle, ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojaan tulee ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle kaikki voimassa olevat takaisinkutsukampanjat, korjattavat kohteet ja suoritettua korjauksen tunnistusmerkinnät heti, kun ajoneuvon valmistaja on aloittanut tällaisen ajoneuvotyyppin takaisinkutsukampanjan Suomessa tai muualla ETA-valtion alueella. Ajoneuvon valmistaja, valmistajan edustaja ja maahantuoja ovat velvollisia huolehtimaan siitä, että virhe tai poikkeama korjataan kaikista Suomessa käytössä olevista ajoneuvoista. Ajoneuvon valmistajan, valmistajan edustajan ja maahantuojaan tulee ilmoittaa Liikenteen turvallisuusvirastolle, kun takaisinkutsukampanja on suoritettu ja kaikki ajoneuvot korjattu.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

95 a §

Ajoneuvon katsastuksiin ja teknisiin tienvarsitarkastuksiin liittyvä yhteyspiste

Liikenteen turvallisuusvirasto toimii moottoriajoneuvojen ja niiden perävaunujen määräaikaikatsastuksista sekä direktiivin 2009/40/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/45/EU 15 artiklassa sekä unionissa liikennöivien hyötyajoneuvojen liikennekelpoisuutta koskevista teknisistä tienvarsitarkastuksista ja direktiivin 2000/30/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/47/EU 17 artiklassa tarkoitettuna yhteyspisteenä.

Liikenteen turvallisuusvirasto toimittaa 1 momentissa tarkoitettua nimeämisestä ilmoituksen Euroopan komissiolle siten kuin 1 momentissa mainituissa direktiiveissä edellytetään.

96 §

Ajoneuvorikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

16) laiminlyö 2 a §:ssä tarkoitettussa Euroopan unionin asetuksessa säädetyn sellaisen tiedon antamisvelvollisuuden, joka voi johtaa ajoneuvon, osan, erillisen teknisen yksikön tai varusteen markkinoilta poisvetämiseen,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, ajoneuvo-rikkomuksesta sakkoon.

Ajoneuvorikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

1) laiminlyö 2 a §:ssä tarkoitettussa Euroopan unionin asetuksessa säädetyn korjaamiseen ja huoltamiseen tarvittaviin tietoihin pääsyä koskevan velvoitteen,

2) laiminlyö 2 a §:n 1 momentissa tarkoitettun direktiivin nojalla annetussa Euroopan unionin asetuksessa säädetyn ajoneuvon päästönrajoitusjärjestelmän lisäaineen käyttöä koskevan velvoitteen ajoneuvoa liikenteessä käytettäessä,

3) rikkoo 2 a §:ssä tarkoitettussa Euroopan unionin asetuksessa säädettyä päästönrajoitusjärjestelmän toimintaa rajoittavan laitteen käyttöä koskevaa kieltoa tai päästönrajoitusjärjestelmän muuttamista tyyppihyväksynnän vaatimusten vastaiseksi koskevaa kieltoa, taikka

4) rikkoo 2 a §:n 2 tai 3 momentissa mainitussa Euroopan unionin asetuksessa säädettyä kieltoa saattaa markkinoille hyväksyntää edellyttäviä ajoneuvoja, järjestelmiä, osia, erillisiä teknisiä yksiköitä ilman tällaista hyväksyntää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 32 §:n 1 momenttia yksittäisen L1e-A-luokan ajoneuvon vapautuksesta tyyppihyväksyntävelvollisuudesta sekä 64 a §:n 6 ja 7 kohtaa L1e-A-luokan ajoneuvon ja kevyen sähköajoneuvon vapautuksesta rekisteröintivelvollisuudesta sovelletaan lain julkaisemispäivästä.

Lain 95 a § tulee voimaan 20 päivänä toukokuuta 2018.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

Uuteen ajoneuvotyyppiin tyyppihyväksyttävään L1e-, L2e- ja L6e-luokan ajoneuvon sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä 31 päivään joulukuuta 2016.

Voimassaolevan L3e-, L4e-, L5e- ja L7e- luokan ajoneuvon tyyppihyväksynnän laajennukseen ja ajoneuvon ensimmäiseen käyttöönottoon sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä 31 päivään joulukuuta 2016.

Voimassaolevan T-, C-, L1e-, L2e- ja L6e -luokan ajoneuvon ja liikennetraktorin tyyppihyväksynnän laajennukseen ja ajoneuvon ensimmäiseen käyttöönottoon sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä 31 päivään joulukuuta 2017.

EY-tyyppihyväksytyyn L- ja T-luokan ajoneuvon, joka täyttää tämän lain 69 §:n 3 momentissa säädetyt ehdot, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta 69 §:ää.

Ennen tämän lain voimaantuloa liikennetraktoriksi taikka liikenne- tai maa- ja metsätalustraktoriksi rekisteröity traktori saadaan edelleen katsoa tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaiseksi maa- ja metsätalustraktoriksi, kun sitä käytetään polttoainemak-sulain (1280/2003) 7 §:ssä tarkoitetuissa kuljetuksissa.

2.

Laki

tieliikennelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan tieliikennelain (267/1981) 88 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1043/2014,

muutetaan 2 §:n 11 kohta, 2 a §:n 2 ja 3 kohta, 40 §:n 1 momentti, 45 §, 88 §:n 1 momentti, 89 §:n 1 momentti ja 94 §:n 1 momentti sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 11 kohta laissa 414/1997, 2 a §:n 2 ja 3 kohta ja 89 §:n 1 momentti laissa 1091/2002, 45 § osaksi laissa 449/1989, 88 §:n 1 momentti laissa 234/2006 ja 94 §:n 1 momentti laissa 387/2011, sekä

lisätään lakiin uusi 45 a § ja 88 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 234/2006, uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmiä

Tieliikennelainsäädännössä tarkoitetaan:

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

11) *jalankulkijalla* jalan, suksilla, rullasuksilla, luistimilla tai vastaavilla välineillä liikkuvaa ja potkukelkan, lastenvaunujen, leikkiajoneuvon, pyörätuolin, jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen tai vastaavan laitteen kuljettajaa sekä polkupyörän tai mopon taluttajaa;

2 a §

Ajoneuvojen määritelmät

Tieliikennelainsäädännössä tarkoitetaan:

2) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, moottoripyörä ja mopo sekä kolmi- ja nelipyöräisten L-luokkien ajoneuvot samoin kuin traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;

3) *hinattavalla ajoneuvolla* toiseen ajoneuvoon kytkettävää ajoneuvoa; hinattavia ajoneuvoja ovat perävaunu ja sekä hinattava laite ja siihen rinnastettava vedettävä vaihdettavissa oleva laite;

40 §

Jalankulkijan paikka tiellä

Jalankulkijan on käytettävä jalkakäytävää tai piennarta. Hän ei kuitenkaan saa jalka-käytävällä taluttaa polkupyörää tai mopoa, kuljettaa potkukelkkaa, jalankulkua avustavaa tai korvaavaa liikkumisvälinettä taikka kevyttä sähköajoneuvoa, hiihtää, luistella eikä kantaa kookasta taakkaa, jos siitä voi aiheutua huomattavaa haittaa muille jalankulkijoille.

45 §

Jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen käyttö

Pyörätuolia tai muuta vastaavaa moottoritonta apuvälinettä käyttävään sovelletaan jalankulkijoita koskevia säännöksiä.

Sama koskee sitä, joka kävelynopeudella kuljettaa käsikäyttöistä tai sellaista jalankulkua avustavaa tai korvaavaa liikkumisvälinettä, jossa on enintään 1 kilowatin tehoinen sähkömoottori ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa. Muutoin hänen on noudatettava polkupyöräilijöitä koskevia säännöksiä.

45 a §

Kevyen sähköajoneuvon käyttö

Kevyen sähköajoneuvon kuljettajaan sovelletaan polkupyöräilijää koskevia liikennesääntöjä.

Sellaista itsestään tasapainottuvaa kevyttä sähköajoneuvoa, joka pysyy tasapainossa myös silloin kun ajoneuvo ei liiku tai siinä ei ole kuljettajaa, saa kuitenkin kävelynopeudella kuljettaa

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

myös jalkakäytävällä noudattaen jalankulkijoita koskevia säännöksiä. Tällöin kuljettajan on annettava jalankulkijalle esteetön kulku.

88 §

Turvavyön ja muun istuinpaikan turvalaitteen käyttövelvollisuus

Kuljettajan ja matkustajan on ajon aikana käytettävä istuinpaikalle asennettua turvavyötä tai heidän liikkumistaan estävää muuta turvalaitetta:

- 1) henkilöautossa;
 - 2) linja-autossa;
 - 3) pakettiautossa;
 - 4) kuorma-autossa;
 - 5) kolmipyöräisessä mopossa ja moottorikäyttöisessä kolmipyörässä, jos ajoneuvon alkupe-
räisvarusteisiin kuuluvat turvavyöt;
 - 6) kevyessä nelipyörässä, raskaassa nelipyörässä ja maastoajoneuvossa, jos ajoneuvon alkupe-
räisvarusteisiin kuuluvat turvavyöt.
-

88 a §

Lapsen kuljettaminen ajoneuvossa

Ohjaustangolla ja satulamallisella istuimella varustetussa ajoneuvossa lasta saa kuljettaa ai-
noastaan, jos lapsen paikallaan pysyminen voidaan luotettavasti varmistaa. Lapsen kuljettami-
seen muulla ohjaustangolla varustetulla ajoneuvolla sovelletaan henkilöautoa koskevia säännök-
siä.

89 §

Suojakypärän käyttö

Kuljettajan ja matkustajan on ajon aikana käytettävä tyypiltään hyväksyttyä suojakypärää, jol-
lei hänen sairautensa tai vammansa taikka muu erityinen syy sitä estä, ajettaessa:

- 1) moottoripyörällä;
 - 2) kolmipyörällä, raskaalla nelipyörällä ja kevyellä nelipyörällä, jota ei ole varustettu korilla tai
turvakaarella;
 - 3) mopolla;
 - 4) moottorikelkalla;
 - 5) ohjaustangolla ja satulamallisella istuimella varustetulla maastoajoneuvolla ja traktorilla,
jota ei ole varustettu korilla tai turvakaarella.
-

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

94 §

Ajoasiakirjan esittämisvelvollisuus

Moottorikäyttöisen ajoneuvon kuljettaja on velvollinen vaadittaessa esittämään poliisimiehelle todistuksen ajoneuvon rekisteröinnistä tai muun asiakirjan, jonka hän on velvollinen pitämään mukanaan.

Jos ajoneuvon kuljettajalla ei ole mukanaan 1 momentissa tarkoitettua asiakirjaa, poliisimies voi sallia ajon jatkamisen, jos kuljettajan henkilöllisyys voidaan todeta. Kuljettaja voidaan tällöin velvoittaa esittämään asiakirja poliisille määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

rikoslain 23 luvun 9 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rikoslain (39/1889) 23 luvun 9 § ja 12 §:n 3 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 23 luvun 9 § laissa 545/1999 ja 23 luvun 12 §:n 3 kohta laissa 1094/2002, seuraavasti:

23 luku

Liikenne rikoksista

9 §

Liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla

Joka tienkäyttäjänä kuljettaa moottoritonta ajoneuvoa, moottorilla varustettua polkupyörää tai kevyttä sähköajoneuvoa alkoholin tai muun huumausaineen vaikutuksen alaisena ja siten aiheuttaa vaaraa toisen turvallisuudelle, on tuomittava *liikennejuopuksesta moottorittomalla ajoneuvolla* sakkoon tai vankeuteen enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

Liikennejuopumuksesta moottorittomalla ajoneuvolla tuomitaan myös tienkäyttäjä, joka kuljettaa alkoholin tai muun huumaavan aineen vaikutuksen alaisena kävelynopeutta nopeammin käsikäyttöistä tai sellaista jalankulkua avustavaa tai korvaavaa liikkumisvälinettä, jossa on enintään 1 kilowatin tehoinen sähkömoottori ja jonka suurin rakenteellinen nopeus on enintään 15 kilometriä tunnissa, ja siten aiheuttaa vaaraa toisen turvallisuudelle.

12 §

Määritelmät

Tässä luvussa tarkoitetaan:

3) *moottorikäyttöisellä ajoneuvolla* konevoimalla kulkevaa ajoneuvoa; moottorikäyttöisiä ajoneuvoja ovat auto, mopo, moottoripyörä, moottorikäyttöinen kolmipyörä, kevyt ja raskas nelipyörä, traktori, moottorityökone ja maastoajoneuvo;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen sekä kevyen sähköajoneuvon käyttöä koskevien joko jalankulkijaa tai polkupyöräilijää koskevien säännösten rajanvedon toimivuutta ja vaikutusta liikenneturvallisuuden sekä että hallitus tarvittaessa ryhtyy toimenpiteisiin liikenneturvallisuuden turvaamiseksi.

Valiokunnan mietintö LiVM 15/2015 vp

Helsingissä 4.12.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Ari Jalonen ps
jäsen Katja Hänninen vas
jäsen Marisanna Jarva kesk
jäsen Jyrki Kasvi vihr
jäsen Jukka Kopra kok
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Suna Kymäläinen sd
jäsen Mats Löfström r
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker